

Fyrsti ritstjórnarfulltrúi blaðsins

■ ■ ■ Hávar Sigurjónsson

„Ég tók við á sínum tíma af Sigurjóni Jóhannssyni blaðamanni og starfið var í upphafi fólgið í því að taka efni blaðsins, lesa það yfir og fylgja því síðan eftir í gegnum prentun,“ segir Jóhannes Tómasson blaðamaður sem fyrstur hlaut starfsheitið ritstjórnarfulltrúi *Læknablaðsins* og sinnti því um nokkurra ára skeið þar til hann réðst til Frjálsrar fjölmiðlunar og fór þaðan á *Morgunblaðið* en hefur frá árinu 2006 gegnt starfi upplýsingafulltrúa, fyrst iðnaðarráðuneytis en nú innanríkisráðuneytis.

Jóhannes var kannski ekki alveg ókunnugur Læknafélaginu en faðir hans er Tómas Árni Jónasson sérfræðingur í lyflækningum, er var formaður Læknafélags Íslands 1970-75 og gegndi fjölmörgum öðrum trúnaðarstörfum fyrir lækna á starfsferli sínum.

„Vinnsluferill blaðsins var á þá leið að ritstjórnin kom saman mánaðarlega og valdi efni í næstu blöð. Ritstjórnin sá um að lesa efnið yfir og leiðbeina höfundum um efnistöð og á þessum árum mótaðist formlegri ferill fræðigreina, sem mér skilst að sé nú í mjög föstum skorðum. En ég tók við greinunum og gekk frá þeim og hafði

mest samstarf við Örn Bjarnason ritstjóra á milli fundanna. Ég setti blaðið upp, límdi textaspaltana upp og myndirnar líka, og svo var þetta sett í blýi en Félagsprentsmiðjan var enn á því stigi á þessum árum.“

Á þessum fyrstu árum sínum við *Læknablaðið* var Jóhannes í fullu starfi sem blaðamaður við *Morgunblaðið*. „Þetta var bara hlutastarf, nokkrir tímar í mánuði, blaðið kom út 6-7 sinnum á ári og engin blaðamennska í þessu. Það var ekki fyrir en samstarfið við útgáfufélag Danska læknafélagsins hófst að mér var boðið hálftrú ritstjórnarfulltrúa *Læknablaðsins*. Samhliða þessu hófst útgáfa *Fréttabréfs lækna* sem kom út mánaðarlega en *Læknablaðið* sjálft birti einungis fræðigreinar og var unnið talsvert langt fram í tímann, yfirleitt voru 2-3 blöð undir á hverjum tíma, enda þurftum við að senda það út til Danmerkur til prentunar. Mér var falið að sjá um að ganga frá *Læknablaðinu* til prentunar í Danmörku og jafnframt að vinna efni *Fréttabréfsins* og koma því út mánaðarlega.

Útgáfutíðni *Læknablaðsins* jókst á næstu misserum í 10-11 tölublöð á ári þar til menn sáu að óþarft var að hafa útgáfuna

tvískipta, og þá voru *Fréttabréfið* og *Læknablaðið* sameinuð í eina útgáfu að nýju og þannig hefur það verið síðan.“

Upplýsingamiðlun af því tagi sem *Fréttabréfið* sinnti á þessum árum hefur síðan færst yfir á heimasíðu Læknafélags Íslands, enda hægt um vik að birta þar allar upplýsingar jafnóðum og þær verða til.

Jóhannes lýsir vinnuferlinu á blaðinu á árunum þegar Danir sáu um prentunina svo að hann hafi sent þeim efni blaðsins út á tölvudisklingi. „Þeir keyrðu síðan textann út og sendu mér spaltana til baka sem ég síðan límdi upp og sendi þeim til baka. Við fengum síðan síðuprófarkir sem voru lesnar yfir og það var mikilvægt að vanda sig við leiðréttingarnar, skrifa skýrt með prentstöfum, svo dönsku setjararnir misskildu ekki neitt. Það var eiginlega makalaust hvað þetta gekk vel fyrir sig. Við fórum út tvisvar, þrisvar á ári og gengum þá kannski frá 2-3 blöðum í einu, en Örn Bjarnason var mikið á ferðalögum um Norðurlöndin á þessum árum vegna starfs síns fyrir Hollustuvernd ríkisins. Hann notaði þá gjarnan tækifærið og kom við í Kaupmannahöfn og las yfir síðustu prófarkir og þannig gekk þetta allt saman meira og minna snurðulaust.“

Jóhannes segir Örn Bjarnason hafa unnið mikið og óeingingjarnt starf fyrir *Læknablaðið*. „Hann hafði þekkingu á nær öllu sem viðkom efni og vinnslu blaðsins. Sem læknir og fræðimaður hafði hann kunnáttu til að meta gæði þeirra greina sem bárust til blaðsins en hann hafði einnig brennandi áhuga á málfari og lagði gríðarlega áherslu á að texti blaðsins væri á vandaðri íslensku. Starf hans að *Íðorðasafni lækna* ber vitni um það. Það var sérstaklega gaman að fara með honum í prentsmiðjuna, því þar var hann ekki síður vel heima í handverki prentaranna. Ætli besta lýsingin sé ekki sú að hann hafði brennandi áhuga á öllu er viðkom því að

HAUSTÞING Á AKUREYRI

Geðheilbrigði, nýjar og gamlar aðferðir til eflingar og varna

Hauptþing læknafélags Akureyrar og Norðurlandsdeildar Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga verður haldið laugardaginn 11. október að Hólum í Menntaskólanum á Akureyri. Þingið ber nafnið: Geðheilbrigði, nýjar og gamlar aðferðir til eflingar og varna.

*Jóhannes Tómasson
upplýsingafulltrúi
innanríkisráðu-
neytisins rifjar upp
gamla glaða daga á
Lækna blaðinu.*

búa til blaðið, allt frá því að greinarnar voru skrifaðar og þar til blaðið var komið í hendur lesandans. Ég held að hann hafi verið réttur maður á réttum stað þegar *Lækna blaðið* var komið í vissar þrengingar og óvíst um framtíð þess. Það er örugglega ekki á neinn hallað þó ég segi að Örn Bjarnason hafi dregið vagninn á þessum árum og átt stærstan þátt í að koma blaðinu í það horf að engum dettur annað í hug í dag en að gefa út lækna blað.

Starf ritstjórans var þá ólaunað, og þau voru ófá kvöldin og helgarnar sem við Örn sátum yfir blaðinu á skrifstofu Læknafélagsins í Domus Medica. Munurinn var sá að þetta var vinnan mín og áhugamál hans.“

Að lokum svarar Jóhannes spurningunni hvað honum sé minnstæðast úr starfi sínu sem blaðamaður og ritstjórnarfulltrúi *Lækna blaðsins*. „Mér er efst í huga hvað læknum er umhugað um að koma upplýsingum um læknisfræði á framfæri

við bæði kollega sína og almenning. Þrátt fyrir mikla sérhæfingu og yfrið næg verkefni yfirleitt í klínískri vinnu þá er þeim flestum greinilega mikið kappsmál að stunda rannsóknir og koma niðurstöðum þeirra á framfæri. Þetta tengist eflaust þeirri áherslu sem læknar leggja á símenntun og mér fannst mjög lærdómsríkt að kynna þessu viðhorfi,“ segir Jóhannes Tómasson.